

Moondunud viljadega ploomipuu

Mul on aias ploomipuu ja üle 20 aasta on ta ilusaid kollaseid ploome andnud. Sel aastal juhtus midagi imelikku – hästi õitsenud puu töötas head saaki seegi kord. Aga järsku märkas, et ploomid on võtnud hoopis kauna kuju. Esialgu olid nad rohelised, siis hakkasid pruunistuma.

Mõni üksik vili näeb veel ploomi moodi välja. Puu on neid moondunud pruune jõletisi täis. Mis niisugust nähtust põhjustab?

Vastab

VÄINO PALLUM

Ploomipuu viljade moondumist põhjustab seenhaigus – ploomi kott-tõbi, mida tekitab kottseen *Exoascus pruni*. Normaalse kujuga ploomide asemel arenevad puul väljaveninud kõverdunud 4–5 cm pikkused kõdrataolised moodustised.

Need on kõvad, seest õõnsad ja luuseemnetä. Sarnanevad tillukeste banaanidega. Esialgu on need moodustised siledad ja rohekad. Kasvades muutuvad kahvatuhal-

liks ja kortsuvad nagu kuivatatud ploomivili.

Tavaliselt juulis kattuvad moondunud viljad määrdunudvalge vahaja kirmega – patogeeni eeskottide ja eostega.

Eosed paiskuvad eeskottidest välja kesksuvel. Uut nakkust nad viljadele samal aastal ei põhjusta, vaid talvituvad puu koorepragudes ja pungasoomuste vahel. Järgmisel kevadel nakatavad need eosed ploomipuu õisi. Patogeen võib talvituda ka puudele rippu jäänud kuivanud ploomides ja seeneniidistikuna nakatunud okstes. Okstest tungib seen algul noortesse võrsetesse, sealt edasi õitesse. Õite nakatumist soodustavad niisked ja jahedavõitu ilmad ploomipuude õitsemise ajal.

'Liivi kollane munaploom' ja selle aretusjärglased sordid on ploomi kott-tõvele eriti vastuvõtlikud.

Haiguse ilmnemisel lõigake haigeid vilju kandvad oksad tugevasti tagasi ja põletage need oksad. Lõikehaavad katke aiavahaga.

Sügisel korjake kokku varisenud ja puule püsima jäänud kuivanud viljad ning hävitage.

Ploomipuu viljade moondumist põhjustab seenhaigus – ploomi kott-tõbi.

Kevadel pritsige ploomipuid veidi enne õienuppude eraldumist ja kohe pärast kroonlehtede varisemist Topas 100 ECga (6–8 ml/10 l) või Effectoriga (5–6 g /10 l).

Puude haiguskindluse tõstmiseks väetage neid kõiki mikroelemente sisaldava täismineraalväetisega, happelist mulda parandage lubiväetisega.

Viljapuuaias lähedal kasvavad toomingad võiks ka kõrvaldada, kuigi puuduvad kindlad andmed, et toomingal parasiteeriv seen *Exoascus pruni* var. *padi* ploomipuud nakatab.

Astritaimed närbuvad juba enne õitsemist

Olen varem ilusaid astreid kasvatanud, aga juba üle-eelmisel aastal läks miski viltu. Kui taimed närtsima hakkasid, arvasin, et olen vähe kastnud. Mõõdunud suvel kaistsin hoolega, aga ikka kuivas kuusti taimi juba enne õitsemist ära.

Nüüd on küllalt sadanud ja muld kastmatagi niiske, kuid kardan, et jään seegi kord õitest ilma. Üleöö muutusid maapinnalähedased lehed kollakaks ja vajasid lonti, osa taimi ongi juba närbunud. Millest selline viga?

Vastab

VÄINO PALLUM

Alumiste astrilehtede kolletumist ja sellele järgnevat taimenärtsimist ning kuiva-

mist põhjustab seenhaigus astrifusarioos.

Seda tekitavad *Fusarium oxysporum* f. spp. *Callistephi* ja teised *Fusarium*'i liigid. Astrid on suvelilledest kõige tundlikumad fusarioosi suhtes ja antud juhul tundub, et haigus levib juba haigusidudega saastunud mulla tõttu.

Kuivanud lehed jäävad varrele rippuma, taim vars juurekaela lähedal on pruunistunud, hiljem laguneb ja kattub kestvalt suure niiskuse korral oranži või valkjaroosa eeskirmega. Lõpuks kõdunevad ka juured ja tõmmates tuleb taim kergeti mullast välja.

Nakatumine toimub mulla kaudu. Juurte osalise nakkuse korral on vars kogu taime kõrguses linditaoliselt pruunistunud.

Haigus kulmineerub õienuppude puhkemisel. Astri närbumine võib toimuda ka järsku ilma muude väliste haigustunnusteta, kui patogeen tungib juurtest varre juhtkimpudesse ja ummistab need.

Fusarioos ohustab astreid eriti kuumal suvel. Haigust soodustavad pinnase ülekuumenemine ja turgori langus taimede veepuuduse korral, kaltsiumivaene muld ja taime tihedus.

Tõrjeks kõrvaldage haiged taimed koos mullapalliga. Vältige astrite istutamist samale kasvukohale enne nelja aasta möödumist, samuti tulpide ja gladioolide järel. Valige kasvatamiseks haiguskindlamad sordid.

Kastke astreid Switch 62,5 WGga (20 g/10 l).